

Stilte is 'n fijn geluid

Begin deze week werd het vliegverkeer hervat, tot verdriet van iedereen die genoot van een streeploze hemel en een stille nacht. Omgevingspsycholoog Agnes van den Berg (Stanford University en onderzoeksinstituut Alterra van Wageningen Universiteit) doet onderzoek naar de rustgevende effecten van natuur. Ze vloog vorige week met de voorlopig laatste KLM-vlucht naar Californië en zag de vulkaanuitbarsting die Nederland een stuk stiller maakte.

Wat is stilte eigenlijk?

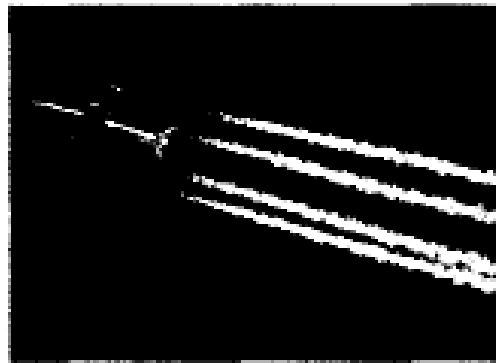
'Wat mensen stilte noemen, is de afwezigheid van storend lawaai. Stilte in de vorm van 'fijn geluid', zoals vogelgeluiden, is onderdeel van een gelukkig makende omgeving.'

Net als de zee.

'Nee, de zee niet. Als je de zee zonder context laat horen, kunnen mensen hem niet onderscheiden van een snelweg. Maar een kabbelend beekje is wel een fijn geluid op zichzelf. Het geluid van water kan in de soundscape van een stedelijke openbare ruimte zorgen voor akoestisch comfort; het kan de negatieve invloed van bijvoorbeeld verkeerslawaai maskeren.'

Is stilte voor iedereen even belangrijk?

'Nee. De waardering van stilte hangt samen met hoe geluidsgevoelig je bent, en daarin verschillen mensen enorm. Ongeveer een kwart van de variatie in geluidshinder wordt door geluidsgevoeligheid verklaard. Geluidsgevoeligheid is een algemene persoonlijkheidseigenschap, maar neemt

Visuele verstoring.

Foto Martijn Beekman

toe met de leeftijd. Ook depressieve en gestresste mensen hebben sneller last van lawaai.'

Verschillen mensen ook op andere vlakken sterk van elkaar, zoals geur of visuele verstoringen?

'Wat geur betreft wel, maar wat visuele verstoring van het landschap betreft niet. Vrijwel iedereen vindt een fabriek midden in het groen lelijk. Mensen houden niet van ingrepen in het landschap. Ze willen geen varkensflats in landelijk gebied, en geen boringen in de Waddenzee. Vliegtuigstrepen vinden ze ook niet mooi; die verstoren de hemel.'

'Het is trouwens niet zo dat mensen allemaal hetzelfde soort natuur leuk vinden. Uit mijn onderzoek blijkt dat mensen die houden van controle, structuur en veiligheid, vooral gesteld zijn op verzorgde natuur. Sensatiezoekers zoals ikzelf houden meer van spannende, ruige natuur.'

Lang leve de vulkaanuitbarsting. Wanneer wilt u weer terug naar Nederland?

'In juli. Dus ik en de vulkaan hebben nog even.'

Malou van Hintum